

Tallinna Halduskohus
Pärnu mnt 7,
15082 Tallinn

13.06.2025

Esitatud e-toimiku kaudu

KOLMANDA ISIKU KAEBUS

Kohtuasi: **KMG OÜ ja Infragreen OÜ vaidlustus Transpordiameti riigihankes „Riigitee 4 (E67) Tallinn-Pärnu-lkla km 108,5 – 115,827 (kuni Pk 1154+00) Are möödasõidu lõigu 2+2 teelõigu ehitus“ (viitenumber 291278) KMG OÜ ja Infragreen OÜ pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise vaidlustuses tehtud VAKO otsusele**

Kolmas isik I **KMG OÜ**
(VAKO menetluses kolmas isik I):
Registrikood 16196755
Betooni tn 28, 13816 Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond
E-post: info@kmg.ee

Kolmas isik II **Infragreen OÜ**
(VAKO menetluses kolmas isik II):
Registrikood 16740489
Betooni tn 28, 13816 Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond
E-post: info@infragreen.ee

Lepinguline esindaja: vandeadvokaat Kadri Matteus
Advokaadibüroo Matteus
Maakri 30, 10145 Tallinn
Menetluspost: kadri@abmatteus.ee

Vastustaja (hankija): **Transpordiamet**
Registrikood 70001490
Valge tn 4/1, 11413 Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond
E-post: info@transpordiamet.ee

Lepinguline esindaja: Vandeadvokaat Raiko Lipstok
Advokaadibüroo Eversheds Sutherland Ots & Co
E-post: raiko.lipstok@eversheds-sutherland.ee

Kaebaja (vaidlustaja): **AS TREF Nord**
Registrikood 10217746
Lagedi tee 30, 75325 Veneküla, Rae vald, Harju maakond

Lepinguline esindaja: advokaat Märt Mürk
Advokaadibüroo EMERALDLEGAL
Ahtri 6A, Tallinn 10151
tel: +372 5660 1177
e-post: menetlus@emerald.legal

TAOTLUSED:**1 Rahuldada KMG OÜ JA INFRAGREEN OÜ kaebus ja**

- 1.1 jätta vaidlustus kolmandate isikute pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamise nõudes rahuldamata;**
- 1.2 jätta vaidlustus kolmandate isikute kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse kehtetuks tunnistamise nõudes rahuldamata;**
- 1.3 tunnistada kehtetuks riigihangete vaidlustuskomisjoni 09.06.2025 otsus nr 121-25/291278, millega kaebaja (vaidlustaja) vaidlustus rahuldati.**

2 Lahendada asi kirjalikus menetluses.**3 Jätta menetluskulud tervikuna AS TREF Nord kanda ja mõista KMG OÜ ja Infragreen OÜ menetluskulud välja AS-ilt TREF Nord.****1 ASJAOLUD JA SENINE MENETLUSKÄIK**

- 1.1** Transpordiamet (**hankija**) avaldas 27.02.2025 avatud hankemenetlusena riigihanke „Riigitee 4 (E67) Tallinn-Pärnu-lkla km 108,5 – 115,827 (kuni Pk 1154+00) Are möödasõidu lõigu 2+2 teelõigu ehitus“ (**riigihange**). Riigihanke eesmärgiks on riigitee 4 (E67) Tallinn-Pärnu-lkla km 108,5 – 115,827 (kuni Pk 1154+00) Are möödasõidu lõigu 2+2 teelõigu ehitus vastavalt riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele (edaspidi **RHAD**, kõik dokumendid kättesaadavad riigihangete registris¹ ja eelduslikult VAKO toimikus).
- 1.2** Riigihankes esitati viis pakkumust. Odavaima pakkumuse esitasid ühispakkujad KMG OÜ ja Infragreen OÜ (**kolmas isik**) – 35 640 400,00 ja teisele kohale jäi **vaidlustaja** AS TREF Nord – 37 163 180,00 EUR. Pakkumuste hinnavahe on 1 522 780 EUR.
- 1.3** 08.05.2025 teavitas hankija samal päeval koostatud vastavaks ja edukaks tunnistamise otsusest. 14.05.2025 teavitas hankija samal päeval koostatud kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsustest. 08.05.2025 otsusega tunnistati edukaks pakkujateks kolmandad isikud, kuivõrd nende pakkumuse maksumus oli madalaim ning 14.08.2025 otsusega kvalifitseeriti edukad pakkujad.
- 1.4** Vaidlustaja esitas 16.05.2025 vaidlustuse **VAKO**-le, millega taotles kolmandate isikute suhtes tehtud 08.05.2024 vastavaks ja edukaks tunnistamise otsuse ning 14.05.2025 kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimisotsuste kehtetuks tunnistamist. VAKO 09.06.2025 otsusega vaidlustasjas 121-25/291278 tunnistati hankija tehtud otsused riigihankes kehtetuks.
- 1.5** Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on VAKO otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest. Käesolev kaebus on seega esitatud tähtaegselt, kuivõrd VAKO otsuse teatavaks tegemise aeg on 09.06.2025.

2 KAEBUSE PÕHJENDUSED

- 2.1** Kolmandad isikud ei nõustu VAKO otsusega ning esitavad käesolevaga HKMS § 267 lg 1, § 268 lg 1 kohaselt oma õiguste kaitseks kaebuse VAKO tehtud otsusele. Kolmandad isikud on seisukohal, et hankija otsus oli kooskõlas riigihankes seatud tingimuste ja kohalduva õigusega.
- 2.1.1** Hankija on seadnud vastavustingimusena nõude, mille kohaselt pidi pakkuja esitama pakkumuse tagatise krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiina summas 100 000 eurot või nimetatud summa deponeerimisena pakkumuse jõusoleku ajaks Rahandusministeeriumi arveldusarvele: SEB, IBAN EE891010220034796011, BIC ehk SWIFT kood – EEUHEE2X, viitenumber 2800082161, selgitusega „Transpordiamet, riigihanke viitenumbri 291278 pakkumuse tagatis“. Pakkuja pidi esitama nimetatud tingimustele vastava krediidi- või

¹ <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/8477744/documents?group=B>

- finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiikirja või maksekorralduse koopia. Kolmandad isikud esitasid garantiikirja, mille tähtaeg oli 15.08.2025.
- 2.1.2 Kolmandad isikud jäävad seisukohale, et kuivõrd garantiikirja ei saanud väljastada 17.08.2025 kehtivusajaga, siis ei ole tegemist puudusega. Kui aga kohus leiab, et tegemist on puudusega, siis on kolmandad isikud seisukohal, et
- 2.1.2.1 (i) paar päeva lühema kehtivustähtajaga garantiikiri ei mõjuta sisuliselt hankija õigusi kahjulikul moel, sest puuduolevad päevad langesid nädalavahetusele ning tegelikku ja reaalselt kahju ei oleks ka hüpoteetiliselt tekkida saanud ja;
- 2.1.2.2 (ii) pakkumuse tagatis ei ole seotud pakkumuse ega hankelepingu esemega ning on oma olemuselt kõrvalkohustus, mistõttu on tegemist mittesisulise puudusega RHS § 114 lg 2 mõttes, mis on ka tänaseks kõrvaldatud. Lisaks on tegemist sellisel juhul ka ilmse eksimusega, mille parandamine on igal juhul lubatav ja võimalik.
- 2.1.3 Pakkumuse vastavaks (ja edukaks) tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamine oleks vastuolus riigihanke üldpõhimõttega, mida hankija on põhjalikult ja igakülgsest kaalutlenud ja menetlusökonoomiaga, eriti arvestades asjaolu, et kolmandate isikute pakkumise kõrvaldamisel ei jää konkurentsi piisavalt ning ülejäänud pakkumused ületavad riigihanke eeldatavat maksumust. Kolmandad isikud kinnitavad oma valmisolekut lepingut sõlmida ega kavatse teha toiminguid, mis põhjustaksid tagatise realiseerimist, liiatigi on pank kinnitanud ka igal juhul tagatise olemasolu pikemalt, kui pakkumuste esitamise tähtaeg.
- 2.1.4 Käesolev kaebus tuleb lahendada üksnes selle vaidluse asjaolusid arvestades, kuna ühtki sisuliselt samade tehiloludega (sh asjaoluga, et pakkumuse tagatise puuduolevad päevad langevad puhkepäevale) vaidlust selles küsimuses varasemalt ei ole olnud. Hankija on teinud põhjaliku ja vigadeta kaalutluse, mida ei väära ka vaidlustaja väited. Puudub õiguslik alus kolmandate isikute pakkumuse tagasi lükkamiseks.
- 2.2 Kolmandate isikute pakkumuse tagatisel ei esine puudust**
- 2.2.1 RHS § 114 lg 2 sätestab, et hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.
- 2.2.2 Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 17.04.2025 ja pakkumused pidid olema jõus sellest alates vähemalt 4 kuud. Kolmandad isikud esitasid pakkumuse koosseisus garantiikirja, mille kehtivus oli märgitud 15.08.2025. Vaidlustaja leidis, et kaks päeva lühema garantiikirja tõttu peaks hankija lükkama kolmandate isikute pakkumuse tagasi ja tunnistama edukaks 1 522 780 EUR kallima pakkumuse. Kusjuures kolmandate isikute pakkumus oli ainus, mis jäi hanke eeldatava maksumuse piiridesse.
- 2.2.3 Pakkumuste jõusoleku minimaalne tähtaeg ja seega ka garantiikirja kehtivuse tähtajaks pidi olema 17.08.2025, kuid kuivõrd tegemist on pühapäevaga, siis ei ole võimalik sisuliselt tellijal sel päeval garantiikirja realiseerida. Lähim võimalik aeg on tähtpäevale eelnev reede, s.o 15.08.2025. Samuti selgus garantiikirja tellimise ajal, et kolmandate isikute kasutatav pank ei väljasta garantiikirju, mille kehtivus lõpeb puhkepäeval (panga kinnituskiri – kolmandate isikute poolt 22.05.2025 esitatud menetlusdokumendi lisa 1). Tegemist on asjaoluga, mida ei olnud RHAD-s täpsemalt reguleeritud, mistõttu ka hankija valis kohtupraktikaga kooskõlas tõlgendada tingimust pakkujale soodsamalt. Valitseva kohtupraktika kohaselt tuleb mitmeti mõistetavuse korral tõlgendada RHAD-d pakkujale soodsamal ja vähem koormaval viisil² ning laiendavalt nii, et tagataks võimalikult suur konkurents, st võimalikult suurema arvu pakkujate osalemine riigihankes võimalikult väheste piirangutega.³ Samast praktikast tuleks lähtuda ka juhul kui tingimuse täitmine on võimatu (garantii andja ei väljasta garantiikirja, mille kehtivuse tähtaeg saabub puhkepäeval).

² TlnRko 3-18-2338, p 27; VAKO 05.06.2017, [73-17/183856](#), p 15.

³ TlnRko [3-09-3081](#), p 12; [3-17-1639](#), p 14, 3-22-1529 p 21; VAKO 02.11.2017, [156-17/189268](#), p 23.

- 2.2.4 Vaidlustaja tugines vaidlustuse esitamisel kohtulahenditele 3-21-1770 ja 3-17-1306, millest tuleneb, et käesoleval juhul ei ole tegemist tähtpäevaga, mille lõpp nihkuks nädalavahetuse tõttu edasi järgmisele tööpäevale ehk 18.08.2025 (esmaspäevale). Vastupidi, panganduses ja avalikus sektoris toimitakse tööpäevadel ning sellest tulenevalt andis pank ka garantiikirja välja reedese kuupäevaga ehk viimase võimaliku tööpäevaga käesoleval juhul. Hankija on 22.05.2025 seisukohas selgitanud, et vastavalt hankija töökorralduseeskirjadele on hankija tööaeg esmaspäevast reedeni (vt hankija vastuse p 7), mis tähendab, et **viimane võimalik aeg tagatise realiseerimiseks oli faktiliselt 15.08.2025**.
- 2.2.5 Seega on käesoleval juhul vajalik arvestada asjaoluga, et „4 kuu“ nõude kuupäeva täpsusega täitmine oli võimatu, kuna tähtaeg langes edasilükkamatult pühapäevale, mistõttu sellele eelnev tööpäev oli garantiikirja kehtivuse ajaks ka märgitud panga poolt. Sellest tulenevalt on kolmandad isikud hankijaga samal seisukohal, et tegemist on mittesisulise puudusega. Sisulise kõrvalekalde vastand „formaalne kõrvalekalle“ tähendab, et puudus seisneb pigem pakkumuse vormistamises, mitte selle sisus (RHS § 46 lg 4). Kaalutlusõigust tuleb teha kooskõlas volituse piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega⁴, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (analoogia HMS § 4 lg 2 alusel).
- 2.2.6 Vaidlustaja on välja toonud ulatusliku kohtupraktika, kuid ükski neist ei ole käesoleval juhul kohalduv, kuivõrd kõikides väljatoodud lahendites oli tähtpäevaks tööpäev, mistõttu erineb see faktoloogia juba oluliselt seetõttu, et käesoleval juhul oli tähtpäev pühapäeval. See tähendab, et vaidlustuses viidatud kohtupraktika puhul oligi hankijal sisuline võimalus kahju tekkimiseks olukorras, kus pakkuja näiteks võtab pakkumuse tagasi ja hankijal on reaalselt lühem aeg garantiikirja realiseerimiseks. Käesoleval juhul see nii ei ole – nii hankija kui pank tegutsevad viimast päeva enne 4 kuu möödumist pakkumuste esitamisest just nimelt 15.08.2025 (mis on ka garantiikirja kehtivusajaks).
- 2.2.7 VAKO leidis aga käesolevas asjas, et „Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija kehtestatud pakkumuse tagatise nõue ei ole mitmeti mõistetav. Tagatise nõude täitmine ei ole võimatu põhjendusel, et mõni pank ei anna garantiikirja, mille lõppkuupäev on puhkepäeval.“ Kolmandad isikud sellega ei nõustu, kuivõrd VAKO-l on sisuliselt jäänud analüüsimate argumentid ja tõendid selles küsimuses, mistõttu ei ole ka VAKO järeldus õige.
- 2.2.8 Samuti leidis VAKO vastuolus Riigikohtu praktikaga⁵, et kui pangale saata e-kiri pühapäeval, siis pank selle e-kirja ka pühapäeval kätte saab. See on ekslik lähenemine seda enam, et esiteks on hankija tõendanud, et nädalavahetustel riigiasutus ei tööta ning teiseks on ka pank kinnitanud, et nemed nädalavahetusel ei tööta. Seega, tuginedes ka viidatud Riigikohtu praktikale ei ole võimalik pühapäeval edastatud kirja kätte saaduks pidada enne esmaspäeva. VAKO hinnang, et „Hankija sisekorra nõuded pole siiani puhkepäevadel selliste toimingute tegemist takistanud“ on asjakohatu, sest vaidlustaja 28.05.2025 seisukoha p-des 20-21 ja seotud tõenditest ükski ei sisalda endas hangetega, lepingutega ega garantiikirjadega seotud tegevusi. Seega ei ole võimalik selliste tõendite pinnalt järeldada, et hankija peaks nädalavahetusel vastuoluliselt töökorraldusreeglitega asuma pangale, kes ka on kinnitanud nädalavahetusel suletud olemist, nõuet esitama. VAKO järeldus ei ole lisaks eelnevale ka eluliselt usutav ega tõenäoline.
- 2.2.9 VAKO on hiljuti lahendanud vaidlustust⁶, milles leidis, et „kuigi vaidlustaja pakkumus sisaldas nõutust rohkem – 9 meeskonnaliiget 8 asemel (2 süsteemiarhitekti) – oli tegemist ilmselge eksimusega, mille sai kõrvaldada selgitusega ilma pakkumust sisuliselt muutmata.“ Käesoleva asjas on samuti selge, et ka juhul, kui tuvastatakse pakkumuses viga, siis on tegemist eksimusega, mis on ilmselge ja seega ka kõrvaldatav. VAKO leidis samas asjas ka, et „**puudub mõistlik põhjendus kehtestatud tingimusele mittevastava pakkumuse teadlikuks esitamiseks.**“ Kolmandad isikud on seisukohal, et ka käesoleval juhul puudub mõistlik põhjendus teadlikuks mittevastava pakkumuse esitamiseks. Niivõrd suure pakkumuse sisulise mahu juures on inimlikud

⁴ K. Matteus, RHS § 114/30. - Riigihangete seaduse kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2019.

⁵ RKHKo 2-15-6538, p 14

⁶ VAKO 09.12.2024, [217-24-273311](#) p 10-11

eksimused loomulikud.⁷ VAKO varasema praktika kohaselt ei saa asuda seisukohale, et „numbrilise näitaja vastu pakkumuses eksimine on käsitletav pakkumuse sisulise puudusena, sest ilmselget eksimust ka numbrilise näitaja osas on teatud juhtudel võimalik pakkumuses parandada.” Seda VAKO seisukohta toetab ka Ringkonnakohtu otsus⁸, milles leiti 2019. aasta andmete asemel 2016. aasta andmete esitamise olukorras, et „Arvestades käesoleva vaidluse asjaolusid, puudub igasugune mõistlik alus eeldada, et kolmandad isikud esitasid tahtlikult ebaõigeid andmeid, luues sellega teadlikult olukorra, kus ta jäetakse edasisest hankemenetlusest kõrvale.” Kolmandad isikud on esitanud mahuka pakkumuse, kinnitanud kõikide tingimuste ülevõtmist ning ei ole seejuures esitanud teadlikult ja tahtlikult 2 päeva pikkuse eksimusega garantiikirja.

- 2.2.10 Vaidlustaja on viidanud vaidlustuses Tartu Ringkonnakohtu 16.07.2021 lahendile asjas 3-21-394, mis lahendi p-st 65 tulenevalt on tehtud järgmisel kaalutlusel: „Samuti võtab ringkonnakohtu arvesse riigihangete läbiviimise formaliseerituse põhimõtet.” Riigikohus on aga üheselt leidnud, et sellist põhimõtet ei eksisteeri riigihangetes.⁹ Seega ei ole viidatud kohtupraktika kooskõlas Riigikohtu seisukohaga samas küsimuses, mistõttu lähtuma peaks Riigikohtu hinnangust formaliseerituse küsimuses. Tallinna Halduskohus on ka leidnud¹⁰, et hankija „ei tohi kalduda liigsesse formalismi, sest selline olukord seaks ohtu riigihangete üldise eesmärgi, milleks on hankija vahendite säästliku kasutuse ja isikute võrdse kohtlemise põhimõtte kõrval ka konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõte.” Seega on ilmne, et mistahes formaliseeritusse põhimõtte kohaldamine ei ole riigihankes kohane. Käesoleval juhul seaks see ohtu hankija säästlike vahendite kasutamise eesmärgi juba ainuüksi seetõttu, et vaidlustaja pakkumise maksumus on enam kui 1,5 miljonit eurot kallim.
- 2.2.11 Seega kokkuvõtlikult on kolmandad isikud seisukohal, et kui garantiikirja kehtivuse tähtaeg 15.08.2024 (reede) oli puudus, siis oli tegemist mittesisulise ehk formaalse puudusega, mida oli võimalik igal juhul RHS § 114 lg 2 mõttes kõrvaldada ja ongi tänaseks faktiliselt kõrvaldatud (kolmandate isikute 22.05.2025 esitatud menetlusdokumendi lisa 2). Riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega ei ole kooskõlas absoluutne kohustus lükata tagasi sisuliselt nõuetele vastav pakkumus pelgalt formaalse puuduse tõttu. Vastupidi, selline reegel tingiks vastuolu konkurentsi soodustamise kohustuse ja proportsionaalsuse printsiibiga. Ühtlasi süvendab selline arusaam riigihangete ebamõistlikult kõrget halduskoormust ja loob formalistlikkust.¹¹
- 2.2.12 Kuivõrd hankija ei pöördunud selles küsimuses kolmandate isikute poole enne pakkumuse vastavaks tunnistamist (vt vaidlustuse lisa 8), ei olnud kolmandatel isikutel ka põhjust garantiikirja osas nõuretseda. Alles peale vaidlustuse laekumist tõstas küsimus garantiikirja vastavusest ning kolmandad isikud taotlesid krediidasutusest uuendatud garantiikirja. **Seega praeguse seisuga on pakkumuse tagatiseks esitatud garantiikiri formaalsetele nõuetele vastav ja võimalik mittesisuline puudus on kõrvaldatud.**

2.3 Pakkumuse tagatise kui kõrvalkohustuse eesmärgist

- 2.3.1 Pakkumuse tagatise üks eesmärk on tagada hankijale hankemenetluse ja hankelepingu sõlmimise käigus tekkida võiva kahju osaline või täielik hüvitamine ehk lihtsustada hankijale tekkinud kahju minimaalse suuruse tõendamist. Teine eesmärk on tagada hankelepingu sõlmimine ehk toetada pakkumuse siduvust selle jõusoleku tähtaja jooksul. Teisisõnu on pakkumuse tagatis mõjutusvahend tagamaks, et riigihankes osaleksid üksnes hankelepingust tõeliselt huvitatud pakkujad, mitte isikud, kel puudub kavatsus või suutlikkus sõlmida hankelepingut. Sellega on tagatisel ka distsiplineeriv funktsioon. Kaudselt on pakkumuse tagatise kolmas eesmärk ära hoida riigihankega manipuleerimine (preventiivne funktsioon), kuna pakkumuse tagasivõtmine võib olla

⁷ RKHKo 3-3-1-24-13, p 17

⁸ TlnHKo 3-20-1227, p 21

⁹ RKHKo 3-3-1-24-13, p 19.

¹⁰ TlnHKo 3-20-1227, p 20.3

¹¹ K. Matteus, RHS § 114/20.

üks vahend, mille kaudu pakkujad viivad ellu keelatud kokkuleppeid ehk pakkumismahhinatsioon.¹²

- 2.3.2 Pakkumuse tagatis esitatakse üksnes hankemenetluse ajaks ning tagastatakse hankemenetluse lõppedes või muudel seaduses ettenähtud juhtudel (RHS § 90 lg 4). See tähendab, et pakkumuse tagatis ei ole ka osaks sõlmitavast hankelepingust ega puuduta selle eset mingil moel. Pakkumusaegne tagatis ei kujuta endast ehitustööde hankelepingu esemeks olevate ehitustööde omaduste ja neile esitatavate tehniliste nõuete kogumit ega ühtegi osist. Seetõttu on pakkumusaegne tagatis nõ kõrvalkohustus, mitte otseselt hangitavale ehitustööle seatud nõue aidates välja valida tõsiseltvõetavaid pakkujaid, kes on tegelikult huvitatud ja võimekad hankelepingut täitma ega tule hankemenetlusele osalema üksnes informatsiooni saamise eesmärgil. Seega on pakkumusaegne tagatis oma eesmärgilt ja iseloomult sarnane pigem kvalifitseerimis- kui vastavustingimusega olenemata sellest, et *de jure* ei ole tegemist kvalifitseerimistingimusega. Pakkumusaegseks tagatiseks esitatud garantiikiri on ka VÕS § 141 lg 1 ja § 155 mõistes kõrvalkohustus.
- 2.3.3 Kolmandad isikud on seisukohal, et puuduse ebaolulisust ja formaalsust näitab analoogia korras ka asjaolu, et teatud eelduste täitmisel on RHS § 90 lg 4 alusel võimalik sellist tagatist pikendada. Käesoleval juhul ei ole küll tegemist pikendamise olukorraga, kuid RHS § 90 lg 4 viitab seadusandja poolsele arusaamale tagatise olemusest pakkumuse kontekstis. Seega olukorras, kus on täidetud RHS § 90 lg 4 eeldused, ei oleks pikendamise korral tegemist justkui pakkumise muutmisega, kuid käesoleval juhul see vaidlustaja hinnangul justkui nii peakski olema, mis on vastuoluline konkreetse instituudi mõtte ja eesmärgiga.
- 2.3.4 VAKO leidis aga, et „mitte ühestki RHS-i sättest ei tulene pakkujale alust arvata, et mingid riigihanke alusdokumentides kehtestatud tingimused või nõuded on algusest peale nn formaalse iseloomuga kõrvaltingimused.“ Kolmandad isikud selle mõttekäiguga ei nõustu, sest justnimelt RHS-ist ja VÕS-ist tuleneva regulatsiooni kohaselt on teatud tingimused RHAD-s kõrvalkohustusteks. Jääb ebaselgeks, mille alusel VAKO kirjeldatud seisukohale jõudis.

2.4 Puudused kõrvalkohustuses on alati mittesisulised ehk kõrvaldatavad puudused

- 2.4.1 Pakkumusaegne tagatis on tsiviilõiguslikult kõrvalkohustus ja riigihankeõiguslikult kannab sama eesmärgi kvalifitseerimistingimusega (aitab tõendada pakkuja võimekust ning ei seonu mingil moel pakkumusega) ning kõrvalkohustusega seonduvad puudused peaksid põhimõtteliselt olema RHS § 46 lg 4 ja § 114 lg 2 alusel kõrvaldatavad ehk mittesisulised puudused. Seetõttu vajab muutmist ka varasem kohtupraktika selles küsimuses. Kuna pakkumusaegne tagatis ei ole üldse seotud pakkumusega, siis pakkumuse tagasilükkamine peaks olema võimalik alles siis, kui tagatis kaotab kehtivuse (ja hankeleping ei ole selleks ajaks juba sõlmitud). Näiteks on Tallinna Ringkonnakohus leidnud, et üldise põhimõtte kohaselt määratakse tehnilises kirjelduses kindlaks tellitava teenuse või ostetava asja nõutavad omadused (nt tunnused, tehnoloogiad, kvaliteedi- ja keskkonnakaitse nõuded jms) (vt RHS § 87). Pakkumuse hindamise kriteeriumid ei ole käsitatavad tellitava teenuse või ostetava asja nõutava omadusena (vt RHS §-d 85 ja 86) ning selliseid tingimusi ei saa kontrollida pakkumuse vastavuse raames.¹³ Analoogselt eeltoodule väidavad kolmandad isikud, et kuna pakkumuse tagatis ei kujuta endast nõuet ehitustöö osutamisele, siis senikaua kuni pakkumuse tagatis kehtib ja vastab oma sisult hankija nõutule, ei ole hankijal alust pakkumuse tagasilükkamiseks. Praegusel juhul on ka pakkumusaegse tagatise kehtivusaja lõppemiseni ca kolm kuud. Tegemist on seega enam kui teoreetilise ja hõlpsasti lahendatava küsimusega.
- 2.4.2 Äärmisel juhul tuleb puudust garantiikirja kehtivuses pidada mittesisuliseks RHS § 114 lg 2 mõttes, kuna seonduv pakkumuse vormilise küljega. RHS § 46 lg 4 ja seaduse aluseks olev direktiiv 2014/24/EL art 56 lg 3 annab hankijale võimaluse lubada ebatäielike, vigaste või puuduolevate dokumentide esitamist, lisamist, selgitamist või täiendamist sobiva tähtaja jooksul tingimusel, et selline tegevus on täielikus kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega. Sealjuures ei erista EL õigus puuduolevate, täpsustamist või parandamist vajavate andmete seotust

¹² E.-A. Roosik, RHS § 90/3.

¹³ TlnRnKo 18.11.2021, 3-21-1826, p 28, 31.

kvalifitseerimis- või vastavustingimusena, vaid kohaldub universaalselt igale võimalikule puudusele. Seetõttu on võimalik ja asjakohane kohaldada ka varasemat praktikat, mis puudutab andmete parandamist kvalifikatsiooniga või kõrvaldamisega seonduvates andmetes.

2.5 Kui puudus esines, siis oli selle kõrvaldamine on õiguslikult lubatav

- 2.5.1 Lähtudes pakkumuse tagatise kui kõrvalkohustuse eesmärgist ja olemusest jäävad kolmandad isikud selle juurde, et hankija tegevus on olnud õiguspärane. Võimaliku puuduse olemus on formaalne ehk ebaoluline ka hanke eesmärki silmas pidades. Liiatigi on tegemist puuduse tuvastamise korral ilmse ja inimliku eksimusega, millisteks juhtudeks just RHS § 114 lg 2 ls 2 mõeldud on.
- 2.5.2 EK on leidnud¹⁴, et „Kõnealuse artikliga 2 ei ole siiski vastuolus eelkõige see, kui erandjuhul korrigeeritakse pakkumusega seonduvaid andmeid, eriti siis, kui **ilmselgelt on vaja vaid täpsustust või parandada ilmsed tehnilised vead**, nii et selle muudatusega ei kaasneks tegelikult uue pakkumuse esitamist. Seega ei ole nimetatud artikliga vastuolus ka see, kui siseriiklikus õiguses on niisugune säte nagu seaduse nr 25/2006 artikli 42 lõige 2, mis näeb sisuliselt ette, et hankija võib kirjalikult nõuda taotlejatelt nende pakkumuse kohta selgitust, kuid ei tohi nõuda või aktsepteerida ühtegi pakkumuse muudatust.“ Viga garantiikirjas on kolmandate isikute hinnangul selline ilmne tehniline viga, mille parandamine ei nõua uue pakkumuse esitamist.
- 2.5.3 Samas viidatud asjas selgitas EK veel¹⁵, et „/.../ see nõue saata ühtemoodi kõigile ettevõtjatele, kes on samas olukorras, välja arvatud juhul, kui esineb objektiivselt kontrollitav põhjus, mis selles osas õigustab taotlejate erinevat kohtlemist, seda eriti siis, kui pakkumus tuleb muid asjaolusid arvesse võttes nagnii tagasi lükata. /.../“ Tegemist ei ole võrdse kohtlemise põhimõtte riivega, sest hankija on läbi vaadanud kõik pakkumused ning pakkujate erinevat kohtlemist ei ole esinenud, sest samas olukorras olevaid ettevõtjaid, keda oleks teisiti koheldud, ei olnud.
- 2.5.4 Analoogia korras on paslik vaadata ka kohtupraktikat, mis puudutab täitmistagatise hilisemat esitamist. Kohtud on värskes praktikas ühiselt leidnud, et garantiikirja hilisem esitamine või muu probleemistik ei ole RHS § 123 mõttes oluline lepingu muudatus.¹⁶ Kohus leidis ühes viidatud asjast et „Täitmistagatisega seotud muudatuse näol ei olnud tegemist hankelingu üldise olemuse muutmisega RHS § 123 lg 1 punkti 1 tähenduses. /.../. **Täitmistagatisega seotud muudatus puudutas üksnes töövõtja kõrvalkohustust** ning sellega ei muudetud hankelingu eset, liiki, täitmise tähtaega vms asjaolusid, **mis oleksid muutnud hankelingu teistsuguseks**.“¹⁷ Seega on võimalik ka käesolevas asjas nentida, et sarnase olukorra tekkimisel lepingu perioodiks esitatava garantii kirja korral oleks igal juhul ebaoluline puudus, mistõttu on ka ilmne, et käesoleval juhul on tegemist formaalse puudusega, kui see ka ilmneb. Tegemist on pakkumise tagatisega, mis ei muuda pakkumust sisuliselt teistsuguseks.
- 2.5.5 VAKO leidis selles küsimuses, et „Kolmanda isiku viidatud kohtulahendites ei käsitleta RHS § 90 lg 1 alusel nõutava pakkumuse tagatisega seonduvat.“ Kolmandad isikud märkisidki väga konkreetselt, et tegemist on **analoogiaga** ehk arvestades vähest kohtupraktika olemasolu, tuleb vaadata ka teiste sarnaste kohtulahendite argumentatsiooni. Kolmandate isikute hinnangul on pakkumuse ja täitmisaegsete tagatiste eesmärgid ja olemus väga sarnased, mistõttu on ka analoogia korras sellele kohtupraktikale tuginemine asjakohane.
- 2.5.6 Garantii ei kata käesoleval juhul lepingu täitmist ega ole seotud lepingu esemega (tehnilised tingimused, kvaliteet, hind). Tegemist on rangelt pakkumusega seotud kõrvalkohustusega, mille realiseerimise sisuline võimalus lõpeb igal juhul reedel, 15.08.2025. Esiteks tuleneb see hankija töökorralduse reeglitest ja teiseks TsÜS § 69 lg 2 ja kohtupraktika kohaselt¹⁸ ei ole mõistlik eeldada, et garantiinõue loetakse pangale kättesaaduks nädalavahetusel, mistõttu nõude tegelik esitamise

¹⁴ EKo C-599/10, p 40-44.

¹⁵ Samas.

¹⁶ TlnRnKo 21.02.2025, 3-22-889 p 9, 12; TlnRnKo 04.05.2023, 3-21-1711, p 15; TlnHko 21.05.2024, 3-23-518, p 24.2.1-24.3.2; TlnRnKo 14.02.2025, 3-22-203 p 16

¹⁷ TlnRnKo 21.02.2025, 3-22-889 p 12

¹⁸ RKHko 2-15-6538, p 14

tähtaeg oleks olnud reede, 15.08.2025. **Seega ei oma garantiikirja kehtivuse formaalne kahepäevane erinevus (15.08.2025 vs 17.08.2025) mingit reaalselt mõju garantiikirja tegelikule eesmärgile ega funktsioonile.** Tegemist on RHS § 114 lg 2 teise lause tähenduses mittesisulise, ebaolulise, ilmse ja kõrvaldatava vormilise kõrvalekaldega, mille alusel pakkumuse tagasilükkamine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne, vastuolus ka teiste RHS üldpõhimõtetega ning kohtupraktikaga.

- 2.5.7 VAKO leidis, et „puudus Kolmanda isiku pakkumuses pole selline, millest tulenevalt sai Hankija Kolmanda isiku pakkumuse lihtsalt vastavaks tunnistada ilma, et oleks otsuses puuduse sisulisust ja seda, kas puudus on kõrvaldatav analüüsinud./.../ Hankija ei saanud tunnistada vastavaks pakkumust, kus on lühem pakkumuse tagatis, kuid Hankija pidi kaaluma seda, kas see puudus on kõrvaldatav.“ Kolmandad isikud ei nõustu sellega, justkui hankija ei oleks kaalunud puuduse olemasolu ja kõrvaldamise võimalusi. Hankija on selgitanud nii vaidlustusmenetluse eelselt kui ka selle ajal, milline analüüs täpsemalt läbi viidi. Menetlusökonoomia põhimõttega ei ole kooskõlas järeldus, mille kohaselt VAKO või kohtud saavad objektiivselt kontrollida hankija põhjendusi, kuid tulenevalt asjaolust, et neid otsusesse kirja ei pandud täpsemalt, tühistaksid sellise otsuse. Hankijal on õigus oma tegevust kohtumenetluses täiendavalt selgitada ja hankija on seda ka põhjalikult teinud.¹⁹ Puudub mistahes alus väita, et hankija tegevus ei olnud kaalutletud.
- 2.5.8 Kolmandad isikud on seisukohal, et VAKO on hankija kaalutlust sisustama asudes jätnud põhjendamatult arvestamata hulga üldpõhimõtete, hankija seisukohtade ja kolmandate isikute väljatoodud kohtupraktikaga. Kusjuures VAKO ei ole tuvastanud vigu hankija kaalutlustes, kuid on siiski otsuses asunud neid sisuliselt asendama enda põhjendustega, mis ei ole kolmandate isikut hinnangul korrektne. VAKO ja kohtute otsused peavad tuginema tegelikele asjaoludele, sh tuleb analüüsida kõikide poolte argumente, mida VAKO selgelt teinud ei ole.
- 2.5.9 Kokkuvõttelikult jäävad kolmandad isikud varasemalt juba vaidlustusmenetluses esitatu juurde, et olukord on tekkinud tahtmatult ega muutnud kolmandaid isikuid pakkujana ebausaldusväärseks – see on asjaolu, mida hankija ka kaalutlemisel arvestas. Ringkonnakohus on selgelt leidnud²⁰, et „kui on ilmne, et pakkuja on teinud dokumentide vormistamisel inimliku vea, tuleb talle anda võimalus puuduste kõrvaldamiseks.“ Tegemist oli inimliku veaga garantiikirja tellimisel, mis on ka seda tellinud isikule tekitanud vaimse tervise häireid ja töövõimepuuduse. Puudus on käesolevaks hetkeks ka kõrvaldatud pikendatud garantiikirja näol. Oluline on ka asjaolu, et tagatise realiseerimist ei olegi tõenäoliselt reaalselt vajalik teostada ehk tegemist on täielikult hüpoteetilise ja kõrvalkohustusel esineva pisipuudusega.

2.6 Üldpõhimõtete tähtsus hankija kaalutlusotsuse teostamisel

- 2.6.1 Hankija on teinud põhjaliku kaalutlusotsuse, mida on hankija ka väljendanud enda seisukohtades. VAKO on selgitanud selles küsimuses järgmist: „RHS § 2 lg-s 1 ja § 3 p-is 5 sätestatud seaduse eesmärk tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine ja riigihanke korraldamise üldpõhimõte, et hankija kasutab rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ei näe ette seda, et hankija saaks puudusega pakkumuse vastavaks tunnistamisel arvestada pakkumuste maksumustega ja jätta madalaima maksumusega pakkumus tagasi lükkamata seepärast, et see on odavaim ning ei ületa riigihanke eeldatavat maksumust. Rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttega ei ole vastuolus kehtestatud nõuetele mittevastava pakkumuse tagasilükkamine.“ VAKO ei ole analüüsinud teisi üldpõhimõtteid, mis on samuti äärmiselt olulised kogumis – menetlusökonoomiat silmas pidades ei korda kolmas isik 02.06.2025 menetlusdokumendi põhjalikke seisukohti üldpõhimõtete küsimuses.
- 2.6.2 Küll aga on oluline tähele panna, et võrdse kohtlemise põhimõte ei tähenda seda, et rikkumise korral ei tohi hankija kaalutleda ja selle tulemusel võimaldada mittesisulist viga parandada – vastavalt EK praktikale nõuab võrdse kohtlemise põhimõte, et võrreldavaid olukordi ei tohi kohelda

¹⁹ Nt VAKO 17.01.2019, 265-18/198628 p 12.

²⁰ TlnRKO [3-21-2664](#), p 34

eri viisil ega eri olukordi võrdväärsena.²¹ VAKO on selles küsimuses aga eksinud leides, et „käesoleval juhul on tegemist ka pakkujate võrdse kohtlemise riivega, sest vaatamata pakkumuse jõusoleku tähtajale ja sellest tulenevale pakkumuse tagatise tähtajale on Hankija asunud peale pakkumuste esitamist muutma ühe pakkuja Kolmanda isiku jaoks pakkumuse tagatise tähtajaga seonduvat tingimust.“ Juhul, kui mõnel pakkujatest oleks veel tekkinud sarnane olukord, pidanuks hankija võrdselt kõikide puhul pidama silmas samu põhimõtteid otsuse tegemisel. Võrdse kohtlemise põhimõtte eesmärk on soodustada riigihankes osalevate ettevõtjate vahelise terve ja tegeliku konkurentsi arengut.²² Seega ei ole hankija kaalutusotsuse tegemisel ka võrdse kohtlemise põhimõtte vastu eksinud.

- 2.6.3 Riigihankepraktika on pidevas arengus ning regulatsioonid ei jõua praktika arengule alati järele, neil puhkudel saab pidepunktiks võtta üldpõhimõtted.²³ Ka käesoleval juhul ei ole VAKO ega kohtupraktikat, mis oleks täpselt samadel asjaoludel tehtud ning täielikult üle võetav. Seega on oluline just üldpõhimõtete valguses hinnata hankija kaalutusotsust ning selle mõju.

2.7 Pakkumuse tagasilükkamine oleks ebaproportsionaalne

- 2.7.1 Kolmandad isikud leiavad, et niivõrd pisike viga on igal juhul inimlik eksimus, mida on võimalik parandada ehk see ei kaasa tuua pakkumuse tagasi lükkamist RHS § 3 tuleneva proportsionaalsuse põhimõtte tõttu. Proportsionaalsuse põhimõtte puhul on tegemist riigihankeõiguse üldpõhimõtte, aga ühtlasi ka Euroopa Liidu esmase õiguse põhimõttega²⁴ ning samuti Eesti avaliku õiguse olulise printsiibiga²⁵, mida tuleb arvestada riigihanke korraldamisel läbivalt.²⁶ Proportsionaalsuse põhimõtte abil leitakse tasakaal riigihanke üldpõhimõtete vahel.^{27,28} Kohtupraktika kohaselt ei ole pakkumuse tagasilükkamine (või kvalifitseerimata jätmine) pisimagi vea või ebaselguse korral proportsionaalne²⁹, kuid VAKO isegi ei analüüsinud mitte ühtki kolmanda isiku välja toodud kohtulahendit ega seisukohta. Proportsionaalsuse põhimõtte valguses hankija tegevusele hinnangu andmata jätmine on oluline viga. Kolmandad isikud jäävad kõikide 22.05.2025 seisukoha punktis 2.41 toodud kohtupraktika ja seisukohtade juurde.
- 2.7.2 Äramärkimist väärib siiski Riigikohtu seisukoht olukorras, kus pakkuja jättis nõutud kinnituse esitamata³⁰, et kuivõrd puuduvad igasugused andmed, et pakkuja ei oleks pakkumuse esitamise ajal sisuliselt vastanud HKTS §-s 12 sätestatud usaldusväarsuse kriteeriumitele, siis ei ole proportsionaalne ka pakkuja kõrvaldamine hankest. Riigikohus selgitas, et „ka oli ringkonnakohus seisukohal, et **kaebaja ei saanud pakkumuse esitamise tähtpäevaks kinnituse esitamata jätmisega märkimisväärselt eelist teiste pakkujate ees.**“ See on märkimisväärne arvestades, et ka käesoleval juhul ei ole kolmandate isikute garantiikirja pühapäevase (võimatu) kuupäevaga esitamata jätmisel saanud eelist. Ka halduskohus on kinnitanud, et kui puuduvad põhjendused ja kaalutlused, et andmete esitamata jätmine oleks andnud eelise, siis ei tohiks pakkujat kõrvaldada.³¹

²¹ EK liidetud kohtuasjad [C-21/03](#) ja [C-34/03](#), p 27; [C-336/12](#), p 30; [C-434/02](#), p 68; [C-210/03](#), p 70; [C-304/01](#), p 31.

²² EK [C-131/16](#), p 25; [C-496/99](#), p 110; [C-538/13](#), p 33.

²³ A. Sanchez-Graells. – The Principle of Competition Embedded in EC Public Procurement Directives. 2009, p 13

²⁴ EK [C-376/08](#), p 33; [C-210/03](#), p 47; VAKO 01.04.2019, [33-19/203234](#), p 15; 15.01.2019, [261-18/199438](#), p 14; 21.09.2018, [177-18/194960](#), p 18.

²⁵ RKHKo [3-3-1-5-06](#), p 16.

²⁶ EK [C-171/15](#), p 32.

²⁷ C. Risvig Hamer, R. Caranta, A. Sanchez-Graells. European Public Procurement. Commentary on Directive 2014/24/EU. 2021, p 196.

²⁸ T. Kuusmann, § 3/35.

²⁹ T. Kuusmann § 3/38.

³⁰ RKHKo [3-19-1501](#), p 17-18.

³¹ TlnHKo [3-20-1227](#), p 21

- 2.7.3 Kui seadus näeb hankijale ette kaalutlusruumi, siis peab hankija seda ka reaalselt kohaldama, sest diskretsiooni kohaldamine pole üksnes hankija õigus, vaid ka kohustus.³² Käesoleval juhul nähtub vaidlustuse lisas 8 olevast hankija kirjast, et hankija on põhjalikult kaalutlenud tekkinud olukorda, sh läbi proportsionaalsuse spektri. VAKO ega kohus ei pea sedalaadi hinnangute kontrollimisel asendama hankija hinnanguid enda omadega ega kõrvaldama kõiki mõeldavaid kahtlusi.³³ VAKO on hiljutises praktikas leidnud³⁴, et VAKO ei saa hankija kaalutlusõigust sisuliselt intensiivselt kontrollida, kuivõrd VAKO ei saa hankija eest hinnata, kas formaalne puudus oli niivõrd oluline, et selle tõttu oleks proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas kolmandaid isikuid kõrvaldada. VAKO ega kohus ei kontrolli hankija kui haldusorgani otsuste kohasust õigusväliste standardite järgi, sh otsuste otstarbekust.
- 2.7.4 Ka Euroopa Liidu õigus lubab tunnistada vastavaks pakkumusi, milles on ebaolulised, s.o formaalsed kõrvalekalded. Nimelt on õiguskirjanduses avaldatud seisukohta, et direktiivi 2014/24 art 56 lg 1 ei välista ebaoluliste puudustega pakkumuse vastavaks tunnistamist, kui see on kooskõlas üldise proportsionaalsuse printsiibiga ja pakkumuse parandamise reeglistikuga³⁵ ehk tingimusel, et pakkumuse parandamise nõue esitatakse täielikus kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttega (direktiivi 2014/24 art 56 lg 3). Näiteks on Euroopa Kohus asjas Taani vs Komisjon leidnud, et üksnes hanke oluliste tingimuste vastu eksimine saab viia kõrvaldamiseni.³⁶
- 2.7.5 Arrowsmith on leidnud juba viidatud õiguskirjanduses, et "tõlgendades artikli 56 lõike 1 esimest lauset kooskõlas proportsionaalsuse üldpõhimõttega, [...] on võimalik loobuda nõuetest, mis ei ole fundamentaalsed, näiteks väiksemad menetluslikud nõuded." Ta leiab, et nõuded on fundamentaalsed siis, kui pakkuja saab nende mittejärgimisest kasu.³⁷ Käesoleval juhul ei saa kolmandad isikud mistahes kasu ega eelist. Seega on nii Euroopa Liidu õiguse kui ka RHS alusel vormilise kõrvalekalde puhul hankijal õigus pakkumuse vastavaks tunnistamiseks.³⁸ Seda toetab ka Euroopa Kohtu seisukoht, mille kohaselt ei ole pisivigade tõttu pakkumuse tagasi lükkamine kooskõlas ka säästlikkuse põhimõttega, mis on RHS § 3 p 5 sätestatud Eesti siseriiklikus õiguses.³⁹ Käesoleval juhul tekiks olukord, kus kolmandate isikute pakkumuse tagasilükkamisel peaks hankija edukaks tunnistama enam kui 1,5 miljonit eurot kallima pakkumuse.
- 2.7.6 **Kokkuvõttes** leiame, et kuivõrd garantiikirja ei saanud väljastada 17.08.2025 kehtivusajaga, siis ei ole tegemist puudusega. Kui aga tuvastatakse kohtu poolt, et tegemist on puudusega, siis on kolmandad isikud seisukohal, et (i) paar päeva lühema kehtivustähtajaga garantiikiri ei mõjuta sisuliselt hankija õigusi kahjulikul moel, sest puuduolevad päevad langesid nädalavahetusele ja (ii) pakkumuse tagatis ei ole seotud pakkumuse ega hankilepingu esemega ning on oma olemuselt kõrvalkohustus, on tegemist mittesisulise puudusega RHS § 114 lg 2 mõttes, mis on ka tänaseks kõrvaldatud (vt 22.05.2025 menetlusdokumendi lisa 2). Pakkumuse vastavaks (ja edukaks) tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamine oleks vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega ja menetlusökonoomiaga. Kolmandad isikud kinnitavad oma valmisolekut lepingut sõlmida ega kavatse teha toiminguid, mis põhjustaksid tagatise realiseerimist.

3 MENETLUSLIKUD KÜSIMUSED

- 3.1 Advokaadibüroo Matteus vandeadvokaat Kadri Matteus kinnitab, et on KMG OÜ ja Infragreen OÜ lepinguline esindaja.
- 3.2 Kolmandad isikud on nõus asja lahendamiseks kirjalikus menetluses.

³² RKHko 3-3-1-52-02, p 11.

³³ RKHK 3-20-718/28, p 18.

³⁴ VAKO 23.04.2025, 76-25/284278 p 9

³⁵ S. Arrowsmith. Law of Public and Utilities Procurement, 3rd Edition, Volume 1. 2014, pp 7–161.

³⁶ EK C-87/94 R, *Belgium v Commission*, ECLI:EU:C:1994:166, p 28

³⁷ S. Arrowsmith. Law of Public and Utilities Procurement, 3rd Edition, Volume 1. 2014, pp 7–157.

³⁸ K. Matteus, RHS § 114/31.

³⁹ EK T-195/08, *Antwerpse Bouwwerken v Commission*, ECLI:EU:T:2009:491, p 59, 65.

3.3 Kolmandad isikud on tasunud kaebuselt riigilõivu summas 1280 eurot (RLS § 60 lg 5).
Maksekorraldus on lisatud (lisa 1).

Lugupidamisega

/digitaalselt allkirjastatud/

Kadri Matteus
vandeadvokaat
KMG OÜ ja Infragreen OÜ volitatud esindaja

LISA:

1 Lisa 1 - maksekorraldus